

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

(повне найменування вищого навчального закладу)

Психолого-педагогічний факультет

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

Кафедра педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

Пояснювальна записка
до дипломної роботи
магістр

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

На тему **УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ СТУДЕНТІВ ДО
ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Виконала: студентка групи 21 мд
спеціальності

073 «Менеджмент»

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Демченко В.П.

(прізвище та ініціали)

Керівник Беляєв С.Б.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Одарченко В.І

(прізвище та ініціали)

Харків – 2019

ВСТУП

Актуальність і ступінь наукового дослідження проблеми.

Пріоритетами державної політики у розвитку освіти в Україні (Закон «Про освіту» [39], Закон «Про загальну середню освіту» [40], Національна доктрина розвитку освіти України) визначено її особистісну орієнтацію як засіб гуманізації та гуманітаризації навчання. «Концепція нової української школи» [55] визначає метою загальноосвітньої школи різнобічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя. Серед пріоритетних методів викладання передбачається впровадження ігор, проектів, групових завдань. У зв'язку із цим на тлі переходу до методів викладання, які засновані на співпраці, важливе місце посідають дидактичні ігри. На державному рівні усвідомлюється нагальна потреба підвищення якості освіти шляхом запровадження особистісно-орієнтованого освітнього процесу, поступового підвищення якості професійної підготовки фахівців для роботи у різних ланках національної системи освіти. Підвищення якості підготовки фахівців стає важливим завданням вищої школи, шляхами розв'язання якого визначається вдосконалення форм, методів і технологій організації освітнього процесу, впровадження нових педагогічних технологій тощо.

Провідним принципом державної освітньої політики є єдність освіти і науки, про що йдеться і в Законі України «Про освіту» [39], і в Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті [77]. Нова концепція вищої освіти передбачає формування в студентів уміння самостійно, свідомо і відповідально вчитися, а також створення в закладах освіти необхідних умов для формування в студентів творчих здібностей, виховання особистості, здатної до саморозвитку як під час навчання у вищій школі, так і в подальшій професійній діяльності.

Конкретизація вимог до якості підготовки майбутніх вчителів початкової школи має відбуватись у нерозривній єдності з усвідомленням специфіки їхньої професійної діяльності, адже у молодших класах

закладаються основи знань, умінь і практичних навичок, які необхідні для подальшого навчання, формуються моральні риси і якості, вміння дітей самостійно оволодівати знаннями, пробуджується інтерес до навчання, до творчих пошуків.

У навчальному процесі вчитель створює умови для розвитку раціонального і продуктивного розвитку мислення учнів, обирає з цією метою доречний зміст навчального матеріалу, форми й методи роботи. Одним із таких підходів є використання ігрових технологій, успішність упровадження яких обумовлюється специфічними умовами включення учнів у запропоновані види діяльності. У зв'язку із цим виникає потреба в удосконаленні процесу формування системи професійної необхідних знань та умінь студентів, засвоєння ними суті та особливостей упровадження у навчальний процес ігрових технологій.

Аналіз наукових джерел показав, що в педагогічній науці приділяється значна увага проблемі фахової підготовки майбутнього вчителя до впровадження ігрових технологій у початковій школі. Проте аналіз стану професійної педагогічної підготовки в умовах закладу вищої освіти показує, що спеціально питання професійної підготовки до використання ігрових технологій не розглядаються.

У ході дослідження було встановлено, що психологічні та педагогічні аспекти вивчення змісту поняття готовності до діяльності стали предметом дослідження О. Антонової, О. Борденюк, А. Деркача, О. Дубасенюк, М. Дьяченка, Т. Іванової, Л. Кандибовича, Н. Кузьміної, Н. Ніжегородцевої, Ю. Поваренкова, Т. Семенюк, В. Сластьоніна, В. Шадрікова. Більшість дослідників акцентує увагу на розробці проблеми професійно-педагогічної підготовки студентів педагогічних вузів до впровадження ігрових технологій.

Питання психолого-педагогічної підготовки майбутніх вчителів до використання ігри частково висвітлюються в працях В. Бездухова, Є. Білозерцева, В. Борзенкова, А. Вербицького, Л. Гребенкіної, М. Кларіна, В. Мамигонова, Н. Самоукіної, В. Сластьоніна, А. Тімоніна, В. Хазана,

Г. Щедровицького та інших. Методичні аспекти застосування гри в процесі вузівської підготовки знайшли відображення в роботах О. Богданової, Н. Демидової, Е. Жадан, Т. Жирковой, Р. Жуковської, І. Зимньої, А. Калюжного, Н. Кудряшева, С. Леонова, Є. Матецької, Г. Рогового, A. Gordon, R. Harrison, W.R. Lee та інших.

Гра як психолого-педагогічний засіб розвитку особистості дитини, реалізації його потенціалів досліджувалася в роботах В. Андрєєва, Н. Анікєєвої, Н. Ахметова, Л. Виготського, О. Газмана, Т. Коннікової, А. Макаренко, Ж. Піаже, П. Підкасистого, А. Прутченкова, С. Рубінштейна, В. Сухомлинського, Ж. Хайдарова, Д. Узнадзе, С. Шмакова, Д. Ельконіна.

Ефективність використання дидактичних ігор доводять у своїх роботах таких відомі вчені, як Ш. Амонашвілі, Н. Бібік, М. Вашуленко, Б. Друзь, Ю. Калинецька, С. Коротков, Н. Кудикіна, М. Микитинська, Р. Осадчук, Н. Підгорна, О. Савченко, Г. Цукерман, Н. Чканіков, Т. Шмакова та ін..

Одночасно із цим слід констатувати, проблема підготовки студентів до використання ігрових технологій у початкових класах у сучасних умовах висвітлена недостатньо і потребує удосконалення її теоретичної, змістової та методичних боків із урахуванням сучасних вимог, що також засвідчує актуальність проблеми дослідження. Саме актуальність проблеми дослідження, її теоретичне та практичне значення зумовили вибір теми дипломної роботи **«Управління підготовкою студентів до використання ігрових технологій в початковій школі»**.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити педагогічні умови управління підготовкою студентів до використання ігрових технологій.

Гіпотеза дослідження. У своєму дослідженні ми виходимо з припущення про те, що управління підготовкою студентів до використання ігрових технологій у початковій школі забезпечуватиметься за умов:

- забезпечення опанування теоретичними знаннями про суть та особливості упровадження ігрових технологій;

- стимулювання до набуття практичного досвіду організації занять з використанням ігрових технологій.

Завдання дослідження:

- 1) дослідити особливості ігрових технологій та визначити їх місце в освітньому процесі початкової школи;
- 2) вивчити зміст готовності до професійної педагогічної діяльності як основи використання ігрових технологій;
- 3) теоретично обґрунтувати педагогічні умови управління підготовкою студентів до використання ігрових технологій в початковій школі;
- 4) експериментально перевірити педагогічні умови управління підготовкою студентів до використання ігрових технологій в початковій школі.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка у педагогічному закладі вищої освіти.

Предмет дослідження – педагогічні умови управління підготовкою студентів до використання ігрових технологій.

Для досягнення мети, розв'язання поставлених завдань та перевірки гіпотези дослідження використано такі методи:

- *теоретичні*: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація дисертацій, авторефератів, матеріалів конференцій і періодичних фахових видань, навчально-нормативної документації, наукових філософських, психолого-педагогічних праць із метою визначення рівня розробленості досліджуваної проблеми; порівняння, зіставлення, моделювання – для розробки педагогічних умов управління підготовкою студентів до використання ігрових технологій;

- *емпіричні*: анкетування, опитування, інтерв'ю, включене й опосередковане педагогічне спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів; експертне оцінювання й бесіди з викладачами для визначення рівня сформованості готовності студентів до використання ігрових технологій; педагогічний експеримент для перевірки ефективності

розроблених педагогічних умов управління підготовкою студентів до використання ігрових технологій;

- *статистичні*: метод математичної статистики для визначення ефективності розроблених педагогічних умов управління підготовкою студентів до використання ігрових технологій з подальшим кількісним і якісним аналізом та узагальненням одержаних результатів, визначення стану та динаміки рівнів сформованості готовності студентів до використання ігрових технологій.

Експериментальна база дослідження: Комунальний заклад «Харківська гуманітарно–педагогічна академія» Харківської обласної ради.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (120 найменувань). Робота містить 4 таблиці та 7 рисунків. Загальний обсяг роботи – 111 сторінок друкованого тексту.